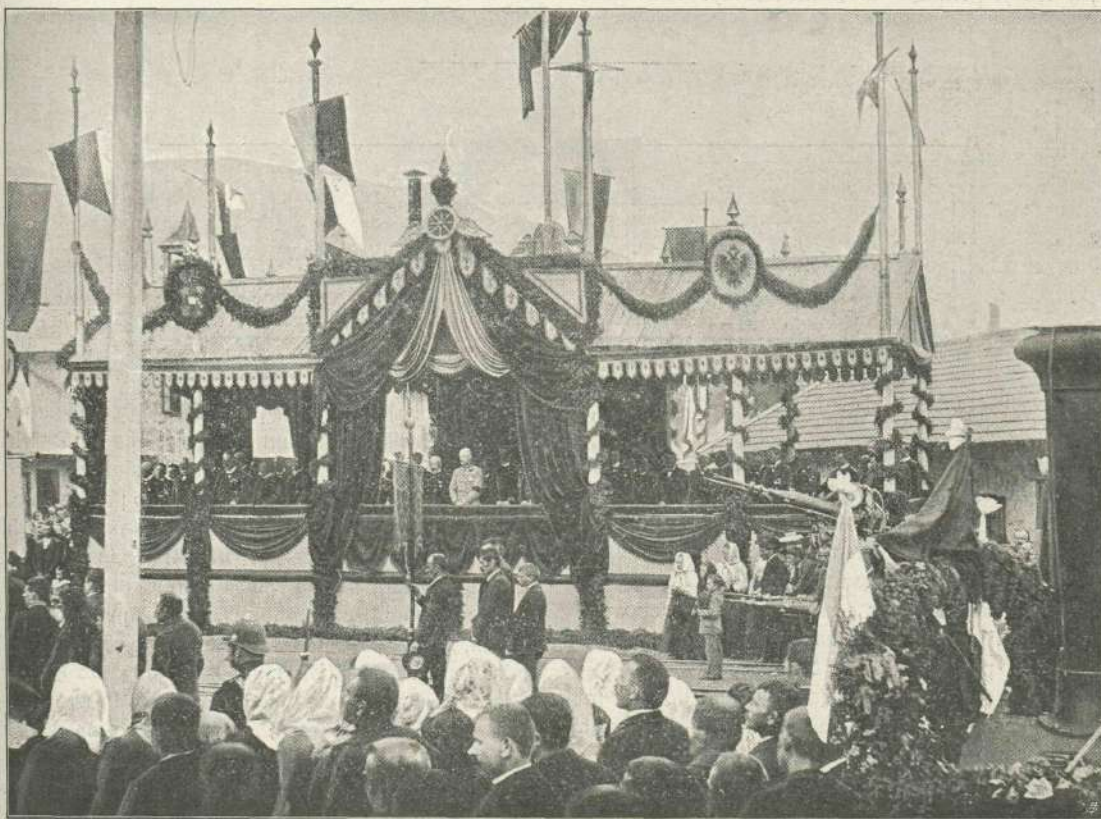

velistov, je Stefan Žeromski, od katerega imajo Poljaki že roman z naslovom: „Ludzie bezdomni“ ter zbirko novel z naslovom: „Promień.“ Poljaki so torej že poznali kolikor toliko talent mladega pisatelja, vendar pa je Žeromski v tem naznačenem delu prekosil vse pričakanje občinstva. „Popioły“ se zelo razlikujejo od splošno sprejete šablone zgodovinskih povesti, vpeljane po Kraszewskem in Rzewuskem, in so res nekaj novega v tej stroki, dasi ne tvorijo nikake arhitektonske, simetrične celote. — Ta roman obstoji iz cele vrste prizorov,

je storila Žeromskemu nenavadno uslugo. Tu preskakujemo s pisateljem z mesta na mesto, ogledamo si vsak hip druge ljudi, druge svete, obširna prostranstva otožnosti in melanholije. Vidimo slike življenja, različne po dejanjih in značajih, vse pa povzete z nenavadno umetnostjo. Osnovna misel romana je usoda Poljske in njena zveza z zvezdo Napoleonovo. Hkrati pa kaže Poljakom, kje je rešitev njihovega vprašanja. Poljska kritika in čitajoče občinstvo sta z zadovoljstvom sprejela ta nenavadni roman. *i+a.*

OTVORITEV BOHINJSKEGA PREDORA: PRIZOR MED SV. MAŠO.

epizod, slik življenja in narave, ki se premičejo pred našimi očmi kot v nekaki čarodejski svetilnici, sedaj strašne, sedaj mične, razkošne, pa zopet obupne, ki pa vse predstavljajo veliko sliko duševnega stanja poljske družbe ob času velikih zgodovinskih dogodkov od 1796. do 1812. leta. Dasi slikam „Popioły“ nedostaja vnanje spojitosti, se vidi v njih vendar notranja zgodovinsko-društvena zveza. Pisatelj hoče v tem romanu pokazati duha poljske družbe v njegovih prerazličnih pojavih v teh letih, polnih strahu in nadej, duševnega zanos in strašne pobitosti. Ta epizodna metoda

IZ DRUGIH KNJIŽEVNOSTI.

Zur Kenntniss der slavischen Elemente im italienischen Wortschatze. Spisal dr. K. Štrekelj, odtisk iz „Archiv f. slav. Philologie“, XXVI, 407—436.

Prof. Štrekelj marljivo preiskuje, koliko so Slovenci od svojih sosedov v jeziku na posodo jemali, in narobe, kaj imajo oni od Slovencev. Zlasti veliko je razložil, kako imajo Nemci in Slovenci jezične prikazni med seboj. Tako je v letošnji majevi številki „Zeitschrift für deutsche Wortforschung“ (279—286. Strassburg) pod

imenom: „Köse, Käser, Kosch“ zopet pokazal, da so tudi Nemci hodili k nam po besede na posodo. Da tudi Italijani niso brez slovenskega vpliva, o tem je dr. Štrekelj pisal že pred leti v „Archivu“ XII., v zgoraj imenovani študiji pa je zbirko od Slovencev izposojenih besed še razširil. V prvem delu razprave je pisatelj na drobno ocenil, kar so že drugi pred njim podali o tem izposojanju, katerih podatke je moral včasih zavrniti ali vsaj izpopolniti. V drugem delu pa je pridal svojo daljšo zbirko slovenskih, in nekaj malega hrvaških besed, ki jih imajo tržaški in istrski Lahje v svojem

jeziku. Seveda si Lahje manj izposojajo od nas, nego mi od njih, ali vendar se je že dosedaj odkrilo precej našega posojila, mnogo se ga pa še bo, dasi bi ga marsikak laški preiskovavec rad utajil, glede česar je moral pisatelj nekega takega okregati (str. 418). Tudi se primeri, da dopuščajo rajši brezumne razlage, nego da bi priznali kako besedo za slovansko izposojenko (str. 436)! Zato je delo prof. Štreklja še tem zaslužnejše. Svoje razlage je oprl doktor Štrekelj povsod z zadovoljivimi dokazi. Naj bi nam odkril še veliko slovenskih besed v italijanščini! A. B.

NAŠE SLIKE.

Žmitkova vinjeta (str. 385.) nam kaže drzne lovce pri delu. Dečki so našli čmrljevo gnezdo. Ne da jim miru, da ne bi polovili teh brnečih sladkosnedcev in dvignili njihovega gnezda. Glavo si zavijejo, da jih ne bi pičil razjarjen čmrlj, in gredo na lov. Kmalu zašumi. Kar eden izmed mladih lovcev zaupije: čmrlj mu je zlezel za srajco in ga je krepko pičil. Ta bo pomnil, kdaj je čmrlje lovil . . .

Langusova podoba (str. 392.) je posneta po sliki, ki jo hrani ljubljanski „Rudolfinum“. — O drugih slikah govorimo na drugih mestih.

Otvoritev bohinskega predora.

Bilo je treba dela štirih let, preden je zvezal predor Kranjsko s Goriško. „Dom in Svet“ je priobčil popis tehničnih del pri gradnji predora iz peresa inženirja-strokovnjaka, ki je zasledoval pazno vso gradnjo. Koliko truda je stalo delo, preden so se mogli delavci veseliti slovesnega trenutka, ko je padla zadnja stena!

Bilo je 1. maja t. l. Že dolgo so se vršile priprave za slavnost. Dan pred slavnostjo so prihiteli tujci mnogobrojno v Bohinj; prišli so odlični gostje, med njimi nadvojvoda Leopold Salvator, železniški minister Wittek, sekcijski šef Wurmb, kranjski deželni predsednik baron Hein, tržaški namestnik grof Goess, deželni glavar kranjski pl. Detela in mnogo drugih

vplivnih mož. Nadvojvoda je pozdravil gospod župnik Piber z občinskim odborom. Zvečer je bila vsa Bistrica razsvetljena. Z vseh hiš so vihrale slovenske trobojnice, katerih je bilo videti tudi mnogo pred vhodom v predor na slavnostnem prostoru. Ves prostor je bil bogato okrašen. Zvečer je priredil občinski zastop serenade, katera se je končala s podoknico. Domači pevci v narodni noši bohinski so zapeli pod vilo Ceconi, kjer je prenočeval nadvojvoda, več pesmi pod vodstvom g. nadučitelja Humeke. Zjutraj ob 1/29. uri se je pričela prava slavnost. G. župnik Piber je daroval v nalašč zato prirejeni kapelici sv. mašo, med katero so domači pevci peli in je med presledki svirala vojaška godba. Po sveti maši so se povabljeni gostje odpeljali z lep okinčano železnico v predor. Dospevši nekaj nad 2 km, so se ustavili na okrašenem prostoru. Sledilo je nekaj govorov, nato pa je pritisnil nadvojvoda na električni aparat, nastala je skrivnostna tišina, katero je pa hipoma prekinil strel, oznanjujoč da je zadnja stena prebita. Veseli klici gostov in delavcev so odmevali po predoru, razsvetljenem z električnimi žarnicami. Na mesto, kjer je stala zadnja skala, so delavci hipoma postavili vence; izmed njih pa je žarel v električnih lučicah napis „Franc Jožef I.“ Gostje so sedli na voze, tir je bil že postavljen na prednjem kraju, in kmalu se je zasvetila solnčna svetloba z goriške strani. Gostje so si ogledali še okolico, nato se pa vrnili nazaj v Bohinj, kjer so imeli slavnostni obed ob 2. popoldne. Pri obedu so govorili: Deželni glavar pl. Detela v slovenskem in nemškem jeziku, za njim